

Mokyt. Marija Radzevičiūtė

DIEVO GĖLĖ

Motinos dienai.

K 394.22
Ži-43

Gegužės mėnuo yra vienas iš gražiausių. Iš miego atbudusi gamta pasipuošia žaliuoju rūbu ir nusišypso žiedais. Visa, kas tik gyva, džiaugiasi, šypsosi. Šitas gražiausias metų laikas paskirtas dangiškai Motinai pagerbti. Jos garbei pinami gėlių ir maldų vainikai. Šį mėnesį prieš jos altorių suklumpa ir senelis, ir vaikas drauge su poetu Ant. Šležausku tardamas:

Marija!

Tarp kvepiančių žiedų gegužės,
Tarp smilkalų, giesmių ir žvakių
Tik Tau širdžių mūs plaka dūžiai!

Ir atgailos, ir meilės ašaros mums teka...

Tą patį mėnesį yra viena diena (gegužės mėn. pirmasis sekmadienis), kuri pripildo kiekvieno žmogaus širdį jaukia šilima — tai **M o t i n o s D i e n a**. Visi prisimename savo motiną, kurios meilė ir pasiaukojimas, kaip saulės šilima, nematomais spinduliais persunkia mūsų gyvenimą, mus gaivina ir palaiko.

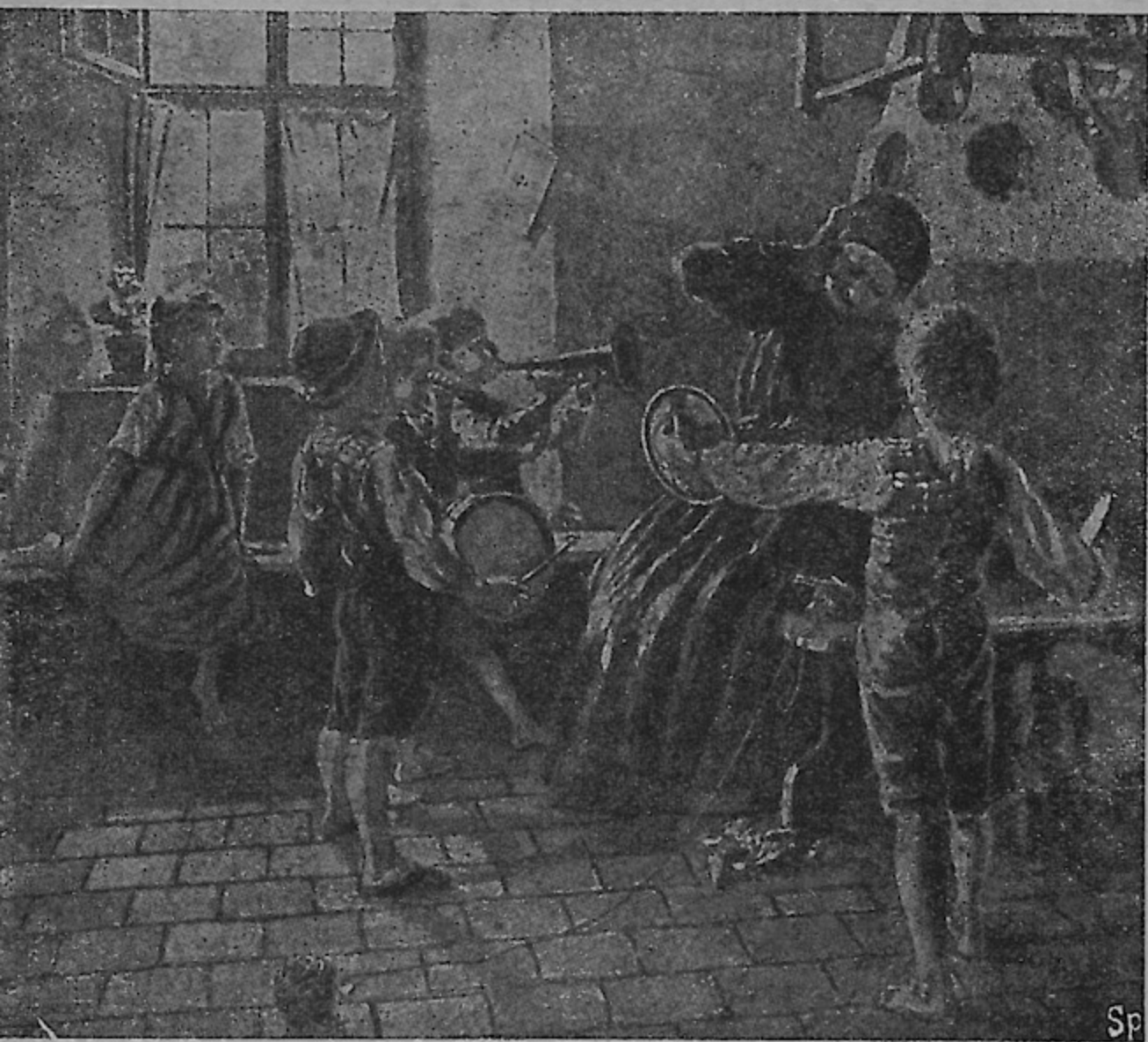
Motina — kiek šitame žodyje slepiasi didybės! Su kokia pagarba mes tą žodį tar-

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka (Vytauto g. 20) 3
Informacijos skyrius Nr. 70
Invent. Nr. 42/35+6

tume, o vis būtų per maža. Kaip stengtumės suprasti jos didybę, bet būtų veltui. Visais laikais daug rašytojų stengėsi išreikšti motiniškumo didybę, daug tapytojų mėgino suprasti motinos kilnybę ir atvaizduoti drobėje, tačiau jiems tas tepavykdamo tik maža dalimi. Kaip nenusakomas gėlių grožis ir kvapas, taip nenusakoma žodžiais arba dažais tikroji gėlė — motina. Visa motiniškosios didybės paslaptis glūdi jos sieloje. Motina — Dievo minties vykdytoja.

Dievas savo didžią mintį — leisti žmogų į pasaulį įgyvendino per moterį — motiną. Tokiu būdu motina, dovanodama gyvybę naujai būtybei, tampa Aukščiausiojo bendradarbe. Kas gali būti kilniau, kaip tapti paties Kūrėjo bendradarbe!

Moteris tapdama Kūrėjo bendradarbe — motina gauna iš Jo ir tų dovanų, kurios jos asmeny iškelia virš kitų tvarinių. Todėl jai ir skirtas aukščiausias visų tvarinių vardas Motina. Dievas, pašaukdamas moterį į motinystę, suteikia jai ir sielos ypatybių, kurios glūdi joje, taip įstabios ir nesuprantamos. Kūdikis suteikia motinai neišsakomą laimę, begalinį džiaugsmą. Tačiau daug iš jos ir pareikalauja.

Motinos džiaugsmas, kai ją vaikai sveikina
Motinos Dieną

„Būti motina“, sako M. Pečkauskaitė, — „reiškia beveik tuojau pat, kaip tik pradės reikštis naujoji gyvybė, kentėti, per baisiausius sopulius įvesti į pasaulį naująjį žmogų; nuolat kas dieną ir kas valandą aukotis, atsižadėti savęs, pasišvęsti, nemiegoti naktų, pakelti nesuskaitomus vargus ir rūpesčius dėl vaiko“. Taigi, pati prigimtis reikalauja meilės, nes į motinos rankas atiduota silpno kūdikio likimas. Ji turi būti jam meili, švelni, rūpestinga — kitaip tas silpnas tvarinėlis turėtų žūti.

Mažą trapią būtybę motina pasitinka ir apsiaučia savo spinduliuojančia meile. Ak, toji motinos meilė! Tuščios pastangos būtų ją aprašyti, nes žemėje nėra kitos meilės lygios motinos meilei. Motinos meilė yra beribis pasiaukojimas. Motina duoda visa, sau nieko nereikalaudama, save užmiršdama. Ji trokšta gyvenime tik vieno: kad jos vaikelis būtų laimingas. O dėl tos laimės, ji pasiryžusi viską paaukoti. Ji atsižada savęs. Visas jos gyvenimas tik vaikui. Šita didi motinos meilė ir pasiaukojimas vaikui gražiai išreikšta poeto Ad. Keraičio žodžias:

Brangioji mamyte, kiek vargo turėjai,
kai mažą mane tu supai per naktis;

juk niekas manęs taip mylėt negalėjo,
kaip tavo, mamyte, geroji širdis.
Per dieną dėl duonos triūsei kasdieninės,
per naktį prie lopšio nemerkei akių.
Ir skaudančia širdžia glaudei prie krūtinės-
stengeis nuraminti kai aš ko verkiau.
Brangioji mamyte, ar aš tau mokėsiu
atlygint už tavo iškęstus vargus?
Ar aš taip mylėti tave sugebėsiu,
kaip tu kad myli savuosius vaikus.

Motinos meilės įtaka vaikui, kaip saulės įtaka augalui; kaip augalas be saulės nyksta, taip vaikas be motinos meilės skursta, nyksta medžiagiškai ir dvasiškai.

Nenuostabu, kad mirus motinėlei, našlaitis eina prie jos kapo ir, priglaudęs veidą prie šaltos žemės, guodžiasi savo motinėlei. O ji ten, išeina iš šalto kapo, priglaužia jo galvelę prie savo krūtinės, nuramina. Ir grįžta našlaitis ramus, nes jį motulė globoja. Niekas taip nesupras, kaip motina. Niekas tiek neužjaus, kiek ji. Motinos meilė nesibaigiančioji, ištikimiausia. Ji daro stebuklus.

Motinos širdis kantriausia pasauly: ji iškenčia visus skausmus ir atleidžia visas skriaudas. Nors gyvenimo audrų pagautas jos vaikelis ir nuklysta, pamiršta savo mo-

tinėlės meilę, bet ji laukia, kada jis bus reikalingas jos meilės, kada jis sugrįš. Ji vėl jį glaudžia prie krūtinės, ji džiaugiasi jo sugrįžimu.

Mūsų motinos jausmus ir santykius su vaikais gražiai pavaizduoja kad ir toji visiems žinoma dainelė, kuri apdainuoja močiutės sūnelį, kritusį svetimoj šaly, mūšio laukely, gulintį kraujo klanely. Ir nebuvo kas jo gedėtų. Bet štai tamsioj naktelėj atlėkė trys raibos gegelės ir nutūpusios kukavo. Viena gegelė kukavo prie kojelių, antroji prie galvelės, o trečioji prie širdelės. Marti prie kojelių, sesuo prie galvelės, o motinėle augintojėlė prie širdelės. Marti gedėjo tris savaitėles, sesuo — trejus metelius, o motinėle — sengalvėlė visą amželį.

Motinos šypsniai visuomet tokie saulėti, kad įstengia visas miglas išsklaidyti. Motina yra mūsų angelas sargas, kuri sergsti savo vaikelius nuo visų blogybių. Nuo pat kūdikystės savo išmintingiausiais patarimais, pamokymais ir gražiausiais pavyzdžiais, kurie neišdildomai yra įsisunkę į mūsų kraują, gi mus lydi per visą gyvenimą. Ji stengiasi vesti mus tuo keliu, kuriuo skirta kiekvienam Dievo tvariniui, kad pasiektų tikrąjį gyvenimo tikslą — Amži-

Laiminga motina, kuri sunkiose valandose pagal-
bos ieško tik prie Kryžiaus. Laiminga motina,
kuri niekuomet nepamiršta pasiprašyti Marijos
pagalbos

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka (Vytauto g. 20)
Informacijos skyrius Nr 70
12/3576

naįį Gėrį. Vos pradėjome kalbėti, ji pasi-
sėdinusi mus ant kelių mokė pažinti Aukš-
čiausiąį, pamilti kilniausią Jo valią ir su-
dėjusi mūsų rankes mokė tarti pirmosios
maldelės žodžius.

Ji ir užmerkdamą savo akis amžinam po-
ilsiu, šnabžda: „Vaikeli, būk geras, dievo-
baimingas. Atsimink mane maldoje“. Ir tai,
rodos, visas atpildas jai už visus jos rūpes-
čius, vargus, už visas nemiegotas naktis,
išlietas karčias ašaras. Ir kaip ji laiminga
jausis, kaip ramiai ilsėsis kape, kai jos troš-
kimai bus įgyvendinti.

Relingą motiną ir pati daug meldžia-
si už savo vaikus. Malda palydi ji kiekvie-
ną vaiko žingsnį. Laimingas tas vaikas, ku-
ris žino savo motinos rūpestingą laiminimą.
Kai jis pavargsta besigrumdamas su gyve-
nimo sunkenybėmis, šaukiasi savo motiną:

Nelengva man kovot, mamytė:

Pasaulis kryžkelėm sušneko,

Pagundos nor mane praryt,

Kad iš manęs neliktų nieko.

Tačiau nurimk, mamyt, — laimėsiu,

Jei tu tik man malda padėsi;

Visad gražus skaistus stovėsiu

Tavų maldų, akių pavėsy.

(Salanginas)

Motinos įtaka vaikui be galo didelė. Visų, o ypač žymiųjų žmonių gyvenime, motinos vardas turi garbingiausią vietą. Motinos būdas, visos jos sielos ypatybės prisideda prie vaiko gyvenimo dalies. Motinos galioj yra sukurti vaiko asmenybę: palenkti valią į gerą, nuteikti širdį siekti tik tai, kas gražu ir kilnu, išmokyti statyti dingą gyvenimo rūmą, pagrįstą tiesos ir pareigos meile. Visai teisingas išsireiškimas, kad žmonijos likimas priklauso nuo motinų. Ką jos duos savo vaikams, kuo jos apsupa vaiko sielą nuo pat kūdikystės ir kaip sugebės vesti jį ligi galo, tokia bus žmonija.

Jau savaime, visai natūraliai motina turi neblogą intuiciją savo kūdikio auklėjimo dalykuose. Šios intuicijos vedama, motina kai kada geriau už prityrusį pedagogą sugeba atspėti savo vaiko būdą, suprasti linkimus ir surasti tinkamiausius jam auklėti metodus. Tačiau vadovaudamasi vien tik intuicija motina gali padaryti ir klaidų. Kas kita, jei tą instinktyvų nujautimą pagrįsime nors ir elementariųjų auklėjimo klausimų pažinimu. Juk auklėjimas turi prasidėti nuo pirmosios gimimo dienos ir šis kuria visą tolimesnį asmens plėtojimąsi.

Silpnutė ir trapi būtybė, lygiai kaip maisto ir oro, yra reikalinga meilės ir šilimos, bet kartu ir tvirtos, patikimos rankos, į kurią atsirėmus galėtų nesvyruodama žengti pirmuosius, taip reikšmingus, gyvenimo žingsnius.

„Būti auklėtoju“, sako Klug'as, „tai mokėti įsiklausyti į jauną sielą ir pajusti slaptą, jos tvirto vadovavimo ilgėsį, mokėti tikslingai ir tvirtai šalinti, kas šalintina. Būti auklėtoju — tai reiškia sugebėti tinkamu laiku bausti ir su tokiu rimtumu, kuris paskatintų nubaustąjį susimąstyti ir drauge su tokiu gerumu, kuris paskatintų nusikaltusį grįžti prie auklėtojo. Būti auklėtoju — reiškia iš anksto pajusti blogo pavojų ir mokėti jį išsklaidyti pirma, negu įvyks nusikaltimas. Būti auklėtoju — tai reiškia pagaliau turėti didžią, nepajudinamą ir šventą meilę šiam pilnam sunkumų ir atsakingumo pašaukimui, kuris duoda daug tylaus džiaugsmo“. Štai kokius privalumus minėtas pedagogas stato auklėtojui, o tuo pačiu ir motinai, kuri yra pirmoji ir pati svarbiausioji auklėtoja.

Apie motinos auklėjamąją įtaką J. J. Rousseau sako: „Tik širdis širdžiai kalba, kad ir visi pedagogo mokslai neatsveria

švelnių, malonių žodžių protingos motinos, kurią širdingai mylime“. Motinai kūdikis, tartum, dailininkui marmuro gabalas, iš kurio jis gali padaryti gražiausią statulą. Ji aukoja savo jėgas, laiką, sveikatą, nakties poilsį tik vieno tetrokšdama, kad jos vaikui būtų gera ir kad jo siela pasiektų visokio gėrio.

Motina ne tik pirmoji auklėtoja, bet ir mokytoja. Ji supažindina vaiką su aplinkiniu pasauliu, ji moko jį žengti pirmąjį žingsnį, tarti pirmąjį žodį, kalbėti pirmąją maldele. Paskui vaikui augant ir jo žinių lobyną turtina.

Sunkus ir garbingas motinos kelias, kurį turi nueiti kiekiena motina. Ji eina jį nesisiskųsdama, nedejuodama, ligi visai pavargsta ir užmerkia akis. Kiek ji savo gyvenime padaro Bažnyčiai, Valstybei ir atskiram žmogui — savo vaikui gero! Kiek yra šventųjų, kiek garbingų Bažnyčios gynejų, Kristaus mokslo skelbėjų — kiekviename iš jų gyvena motinos paveikslas.

Kiekviena tauta turi savo gerųjų, savo didvyrių. Ir mūsų tauta dėka lietuvių motinų išsikovojo Nepriklausomybę. Mūsų motinos išauklėjo kilnių asmenybių, pasiryžėlių, pasiaukojusių kovotojų už savo

laisvę ir gerovę. Ji, ta mūsų samanotų bakūželių suvargusi motina, išsaugojo brangiausią mūsų tautos turtą — mūsų senelių kalbą. Ji sėdėdama prie ratelio mokė savo vaikus iš lietuviškų knygų, ji sekė pasakas apie Lietuvos milžinus.

Kai rusai tiek metų kėsinosi išplėsti mūsų tėvynės ir gimtosios kalbos meilę, motinos dar lopšyje gulintiems kūdikiams iliūliavo, dainomis ir raudomis įkvėpė tokią tėvynės meilę, kurios vedami dėl Tėvynės ir Bažnyčios nepabūgo nei Sibiro, nei katorgos, nei kartuvių...

Juk Lietuvos motina davė ir knygnešius, ir kovotojus dėl laisvės, ir savanorius. Dėl to mūsų motinoms pirmoj eilėj reikėtų pastatyti paminklą.

Tačiau ne vien tautos ir valstybės pareiga kelti didelę motinos reikšmę ir skirti tinkamą jai pagarbą. Kiekienas iš mūsų turime motiną ir ją turime pagerbti. Kokiu būdu mes tą pagarbą ir savo dėkingumą jai išreikšime? Prisiminkime, kas jai būtų maloniausia, ko ji aukodamos dėl mūsų iš mūsų troško.

Už meilę galime atsimokėti tiktai meile ir to mūsų brangiai motinėlei užteks. Už jos vargus mes parodysime savo gilų pri-

sirišimą. Savo maldas Aukščiausiam pavėsime jai, nes ji to nusipelnė.

Tą vienintėlę dieną metuose — Motinos Dieną — kas tik gyvas, prisimins savo motiną, gyvą ar mirusią, ir atiduos jai prideramą pagarbą iš didžios meilės savo gyvybės davėjai drauge su P. Preikštu tardami:

O ačiū, ačiū, motinėle,
Kad mane gražiai užauginai!
Tave kaip skaisčią rojaus gėlę
Nešiosiu vis širdy giliai.

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka

000192702

NIHIL OBSTAT—Sac. J. Novickas MIC, Marijampolė, 1939. IV. 29.

IMPRIMATUR — † M. Reinys, Eppus Coadiutor, Vilkaviškis, 1939. IV. 29, nr. 887.

IŠLEIDO — Arkivyskupo J. Matulevičiaus Fondas.

SPAUSDINO — Marijonų spaustuvė Marijampolėje 1939 m.